Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Pieter van der Straaten	**Datum**	16 oktober 2026
E-mail	pieter.van.der.straaten@utrecht.nl	**Kenmerk**	34314366
Type brief	Voortgangsbrief	**Onderwerp**	Voortgang Grip op investeringen Q4 2026
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

Utrecht groeit en daarom vinden we het van groot belang om te blijven investeren in de stad. Dit vraagt om zorgvuldige sturing, met aandacht voor betaalbaarheid, financierbaarheid én uitvoerbaarheid. In 2025 zijn we daarom begonnen met het programma “Grip op investeringen”: een meerjarige programmatische aanpak met als doel om stapsgewijs inzicht, sturing en controle op investeringen te vergroten en te verbeteren, beter te begroten, reëel te ramen en (overmatig) planningsoptimisme in te dammen.

Aanleiding
In de raadsbrief van 19 maart hebben wij toegezegd uw raad halfjaarlijks te informeren over de voortgang van het programma Grip op Investeringen. Met deze brief informeren wij u over de belangrijkste resultaten en vervolgstappen.

Stand van zaken en behaalde resultaten
Allereerst de belangrijkste resultaten die zijn behaald na het versturen van de vorige raadsbrief op 19 maart. Het Coalitieakkoord 2026-2030 en de Programmabegroting 2027 vormen belangrijke mijlpalen in de verdere versterking van de financiële sturing op investeringen. In de Programmabegroting 2027 en het coalitieakkoord is ruimte gecreëerd voor verdere versterking van het programma. Hiermee kan het programma zich de komende jaren verder ontwikkelen en worden de noodzakelijke stappen gezet om de gestelde doelen te realiseren

In de programmabegroting 2027 hebben we voor de komende vier jaar bedragen opgenomen wat we extra gaan investeren. Voor deze investeringen hebben we een extra correctie doorgevoerd, omdat we ieder jaar zien dat niet alle geplande investeringen in hetzelfde tempo worden gerealiseerd. Dat leidt dan tot lagere kapitaallasten. De correctie is gebaseerd op basis van de realisatie van de investeringen in de afgelopen jaren.

Aanvullend hebben we in de Programmabegroting 2027 opgenomen dat we gaan werken met een investeringsplafond. Het investeringsplafond zal de omvang van nieuwe investeringen gaan begrenzen. Door alle investeringsvoorstellen te toetsen aan één plafond wordt een integrale afweging tussen ambities, wettelijke verplichtingen en beschikbare middelen gestimuleerd wanneer het volume

van de investeringsvoorstellen hoger is dan het toegestane plafond. De hoogte van het plafond is onderdeel van de besluitvorming van de Programmabegroting 2027. We hebben afgesproken om de werking van het investeringsplafond halverwege de coalitieperiode te evalueren. De komende periode werken we de uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van het investeringsplafond uit, als opmaat naar de Voorjaarsnota 2027. Wij betrekken uw adviescommissie Controle en Financiën graag bij de uitwerking van deze uitgangspunten en geven ook het evaluatieproces graag in samenwerking met de adviescommissie vorm. Op deze manier streven we naar een zorgvuldig proces en een breed gedragen resultaat.

Een ander resultaat is dat we nieuwe en lopende investeringen nu centraal begroten (naar aanleiding van M727/2025). Hiermee wordt centrale sturing op de financiële gevolgen van investeringen mogelijk gemaakt. Een centrale aanpak voorkomt dat budgetten langdurig worden gereserveerd voor projecten waarvan de uitvoering later plaatsvindt dan gepland. Aan de hand van een overzicht kijken we niet alleen naar losse projecten, maar naar alle investeringen samen. Daardoor ontstaat beter overzicht en kunnen eerder keuzes worden gemaakt. Eerst wordt bezien of de beoogde opgave alsnog kan worden gerealiseerd. Als dat niet mogelijk blijkt, worden de gereserveerde middelen vrijgemaakt voor andere gemeentelijke prioriteiten.

Vervolgstappen

Ontwikkellijn 1. Gemeentebrede sturing en investeringsprogrammering

Naast het invoeren van een investeringsplafond werken we verder aan het versterken van de gemeentebrede regie op investeringen, zodat investeringsvoorstellen integraal kunnen worden afgewogen en op een consistente wijze aan de raad worden voorgelegd. We werken naar een jaarlijks integraal overzicht van nieuwe investeringen bij de Voorjaarsnota, inzage in de beschikbare ruimte en aan een eenduidige informatievoorziening. De volgende stap is het centraal positioneren van alle kapitaallasten, waarmee we de huidige werkwijze voor nieuwe kapitaallasten uitbreiden naar de volledige kapitaallastenportefeuille. De bijbehorende spelregels rondom investeringen tref je bij ontwikkellijn 4 aan.

Ontwikkellijn 2. Meerjarige investeringsplanning en financiële vooruitblik

Er wordt gewerkt aan de verdere versterking van de integrale investeringsplanning en het inzicht in de meerjarige financiële effecten van investeringskeuzes. Daarbij wordt ingezet op de ontwikkeling van een tienjarige investeringsdoorkijk, een beter inzicht in kapitaallasten en de vrijval daarvan, de effecten van planningsoptimisme en de uitwerking van langetermijnscenario’s voor de gemeentelijke financiële positie.

Ontwikkellijn 3. Realistisch plannen en uitvoerbaarheid

Om de uitvoerbaarheid van investeringen te versterken, wordt ingezet op een betere balans tussen investeringsambities, uitvoeringscapaciteit en planning. Hiervoor worden spelregels voor overprogrammering uitgewerkt, investeringsuitgaven realistischer over de tijd gefaseerd en een gemeentebrede uitvoeringstoets ontwikkeld (naar aanleiding van M365/2025). Deze maatregelen dragen bij aan een betere aansluiting tussen planning en realisatie.

Ontwikkellijn 4. Financiële spelregels en besluitvorming

De kaders voor investeringen en het investeringsplafond worden de komende periode, in afstemming met de adviescommissie Controle en Financiën, nader uitgewerkt en waar nodig geactualiseerd. Daarbij worden bestaande afspraken herijkt en aanvullende kaders ontwikkeld om de financiële beheersing en de kwaliteit van de besluitvorming over investeringskredieten verder te versterken. Onderdeel hiervan zijn het verbeteren van de informatievoorziening over investeringen in de

Programmabegroting en het heroverwegen van autorisatieniveaus, met oog voor een heldere verantwoordelijkheidsverdeling en effectieve sturing op portefeuilleniveau.

Ontwikkellijn 5. Data, systemen en informatievoorziening

Het verbeteren van de informatievoorziening rondom investeringen is een meerjarige opgave. Om investeringsbesluiten beter te kunnen onderbouwen en de kwaliteit van ramingen te versterken, wordt gewerkt aan een toekomstbestendige informatiebasis. De benodigde verbeteringen in systemen en processen worden stapsgewijs gerealiseerd richting 2028. Daarbij wordt ingezet op centrale monitoring van investeringen en kapitaallasten, één gemeentebrede bron voor investeringsdata, versterking van de interne beheersing en een beter inzicht in de relatie tussen planning, realisatie en financiële effecten. Dit draagt bij aan een verdere versterking van de sturing, beheersing en voorspelbaarheid van investeringen.

De komende periode staat in het teken van de verdere professionalisering van de informatievoorziening en de versterking van de sturing op investeringen. Wij nemen uw adviescommissie Controle en Financiën graag mee in de voortgang en de verdere uitwerking hiervan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,